

การเปลี่ยนแปลงของลูกไม้ในป่าดิบแล้งท้องที่ป่าสะแกราช อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา.

ชูป เข็มนาม และ จีระยุทธ ภาโนชิต.

รายงานวนศาสตร์วิจัย เล่มที่ 62 คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

บทคัดย่อ

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของลูกไม้ในป่าดิบแล้งท้องที่ป่าสะแกราช อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา ได้ดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2515 ถึงเดือนสิงหาคม 2517 โดยการวางแปลง control ขนาด 1 X 2 ตารางเมตร ในสภาพป่าที่คล้ายคลึงการ 3 แห่ง ๆ ละ 2 แปลง และวางแปลงทดลองขนาดเดียวกันแห่งละ 2 แปลง แล้ว clear พันธุ์ไม้ทุกชนิดที่ขึ้นอยู่ออกใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบกัน โดยการนับชนิดและจำนวนลูกไม้ที่ขึ้นในแปลงทุกแปลงเป็นช่วงๆ ผลปรากฏว่าในแปลง control มีพรรณไม้ขึ้นอยู่ 26 ชนิด แยกออกเป็น tree 12 ชนิด shrub 6 ชนิด herb 3 ชนิด และ climber 5 ชนิด จากการศึกษาการกระจายและความหนาแน่นของลูกไม้พบว่า พวก tree มีการกระจายและหนาแน่นมากที่สุด รองลงไปได้แก่ climber, shrub และ herb ตามลำดับ สำหรับชนิดและปริมาณของพรรณไม้มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล โดยเดือนกุมภาพันธ์จะมีน้อยที่สุดและมีมากขึ้นในเดือนมิถุนายนและเดือนตุลาคมมีมากที่สุด ส่วนแนวโน้มการทดแทนของพรรณไม้พบว่า ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงตุลาคม พวก tree มีแนวโน้มลดลงอย่างมาก ส่วนพวก herb เพิ่มขึ้น แต่ shrub และ climber มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แต่พอถึงช่วงเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์ปรากฏว่าพวก tree เพิ่มขึ้นมาก ส่วน herb ลดลงมาก แต่ shrub มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในขณะที่ climber ลดลงเพียงเล็กน้อย

ในแปลง clear ทั้งหมดมีพรรณไม้ที่พบ 25 ชนิด เป็น tree 11 ชนิด shrub 6 ชนิด herb 3 ชนิด และ climber 5 ชนิด สำหรับการกระจายความหนาแน่นและแนวโน้มการทดแทนมีลักษณะคล้ายกับแปลง control มาก นอกจากปริมาณลูกไม้ที่งอกในแต่ละเดือนซึ่งปรากฏว่ามีน้อยชนิดกว่าในแปลง control โดยเฉพาะในเดือนกุมภาพันธ์จะไม่พบลูกไม้พวก herb เลย

จากการศึกษาเปรียบเทียบชนิดพรรณไม้ที่เกิดในแปลง control และแปลง clear พบว่ามีพรรณไม้ทั้งสอง treatment ถึง 18 ชนิด และมีสัมประสิทธิ์ความคล้ายคลึงกัน 70.59% แสดงให้เห็นว่าการ clear พื้นที่จะทำให้ชนิดพรรณไม้เปลี่ยนแปลงไปจากแปลง control ไม่มากนัก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะใช้แปลงทดลองขนาดเล็กและทั้งสอง treatment ยังอยู่ภายใต้ร่มเงาของไม้ใหญ่ สภาพของ microclimate ไม่แตกต่างกันมากนักชนิดพรรณไม้จึงไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก